

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

методика мистецької освіти : Збірник наукових праць. Вип. 18 (23). – К. : НПУ імені Н. П. Драгоманова, 2015. – С. 97-101

4. Козир А. В. Акмеологічна спрямованість формування фахової майстерності вчителів музики / Алла Козир // Молодь і ринок: щоквартальний наук.-педагог. та економічний журнал Дрогобицького держ. пед. ун-ту імені Івана Франка. – Дрогобич : ДДПУ, 2005. – №3 (13). – С. 136-142.

5. Реброва О. Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва : [монографія] / О. Є. Реброва. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – 295 с.

6. Федоришин В. І. Компонентна структура акмеологічної розвиненості майбутніх учителів музики в творчих навчальних колективах / В. І. Федоришин // Наукові записки : зб. наук. праць. Серія : Педагогічні та історичні науки. – Вип. 119. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 20-25.

АУДИАЛЬНАЯ КУЛЬТУРА ЛИЧНОСТИ В КОНТЕКСТЕ ВОСПРИТИЯ МУЗЫКИ

Пан Синюй

Университет Ушинского, Украина-Китай

Известно, что человек познаёт мир с помощью комплекса модальных психо-физиологических процессов, которые сопровождаются анализом, осмыслением и переживанием информации, полученной разными анализаторами.

Говоря о слуховом модуле, напомним, что с самого детства ребёнок учится воспринимать звуковую среду, различать её свойства, градации качества звуковых источников, идентифицировать их. Психология классифицирует звуковые источники на речевые, музыкальные, шумовые и природные (голоса природы). Такая классификация используется в работах В.Ермакова, С.Рубинштейна, Г.Якунина и других.

Каждый пласт звуковой среды, её источники предполагают некоторую градацию озвучивания. Музыканты нередко пользуются такой вербальной дифференциацией, как «ещё не звук и уже не звук». Для музыкантов, таким образом, уже определяется феноменология слушательской культуры, которая заключается в оценке того, что есть звук красивый, благозвучный, что выходит за рамки человеческого восприятия эстетики звукового потока.

Дифференциация эстетики звукового потока и является основой формирования аудиальной культуры личности.

Аудиальная культура как следствие развитой способности дифференцированно воспринимать и оценивать звучащую среду, необходима для развития музыкального восприятия как школьников, так и будущих учителей музыки. Если учитель сам не владеет качественным музыкальным восприятием, основанным на аудиальной культуре, то он не сможет квалифицированно формировать культуру музыкального восприятия у школьников.

Познание музыки вообще не возможно вне перцептивного процесса. Он может быть как внешним, когда человек воспринимает музыкальный звуковой поток со стороны, то есть из различных источников звучания; а может быть и внутренним процессом, когда человек воспринимает то, что звучит во внутреннем плане, по аналогии «пения про себя, внутри себя».

Осмысление мира через восприятия звуковой среды с последующим его запоминанием, перенесением на музыкальный образный язык, способствует накоплению звучащих эталонов природного, голосового, шумового и музыкального происхождения, что обогащает ассоциативно-перцептивный опыт и способствует более яркому тембральному оформлению музыкальной интонации во время её исполнения.

Накопление такого опыта приводит не только к звуко-тембральному перцептивному обогащению, но и к кристаллизации эталонов звучания. Такая кристаллизация позволяет использовать чувство меры как при оценки музыкального звучания, так и при исполнении музыкальных произведений. Во втором случае речь уже идёт об интерпретации произведений, основанной на аудиальной культуре личности.

Мы говорим о том, что есть категория звуковой среды, которая неприемлема для музыкального восприятия личности, владеющей уровнем аудиальной культуры. В то же время, чтобы сформировать такую культуру, следует обогащать опыт восприятия различных музыкальных сред, расширять опыт восприятия звуковых ландшафтов.

В мировой музыкальной сокровищнице одной из наиболее тембрально обогащённых является феномен звуковой среды, созданный звучанием симфонического оркестра. Многоплановость звучания инструментов, их способность вызывать ассоциации со звучащей средой другого происхождения (голосами человека, природы, шумовых эффектов и другое) становится для учеников незаменимым средством формирования аудиальной культуры в целом.

Таким образом, приходим к выводу, что аудиальная культура личности и опыт музыкального восприятия – явления взаимосвязанные. Чем шире опыт музыкального восприятия, богаче

«капитал» музикальних звукових еталонів (інтонаційних, тембральних, темпо-ритмічних, звуковисотних, інших), тем тонше стає слухательська потреба особистості, а разом з цим і аудіальна культура. В той же час, чим ширше сфера досвіду сприйняття звукової середовища, яка збагачує аудіальну культуру особистості, тим більше образливою і тембрально наповненою стає процес музикального сприйняття і створення.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ЗА КОРДОНОМ

Проворова Є. М.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Україна

Потреба якісних змін у методичній підготовці майбутніх учителів музики на початку третього тисячоліття детермінує вивчення сучасних тенденцій методичної підготовки майбутніх учителів музики за кордоном, зокрема в Італії, Німеччині, Франції, США.

Однією з ефективних фахівців вважають підготовку учителя музики в Італійській Республіці. Професійно-методичну підготовку до співацької діяльності можна здобути, зокрема, в Римській консерваторії Санта-Чечілія, що здійснює навчальну діяльність на національному та міжнародному рівні, проводить наукові дослідження, копітку роботу з популяризації та розвитку талантів у галузі музики [7]. З-поміж навчальних дисциплін, важливих у підготовці майбутніх учителів музики, виділено курс «Семіотика музики», що присвячений аналізу мови вокальних творів, а також формуванню єдиного еталону співацького голосу, вокального слуху, розвитку співацького дихання. Приділена увага і курсу «Педагогічна практика», у процесі занять якого студенти опановують педагогічні методи і прийоми щодо розвитку голосу та роботи над вокальним твором у загальноосвітньому навчальному закладі.

«Шкільна музика» є актуальною серед спеціальностей, яку обирають вступники до вищих музично-педагогічних закладів у Німеччині [1; 3]. І.Сташевська, аналізуючи історію музичної педагогіки Німеччини, приходять до висновку, що основними тенденціями розвитку вищої музичної школи в країні є євроінтеграція, стандартизація, орієнтація професійної підготовки на формування ключових компетенцій, зокрема музично-практичну, аксіологічну; персональну [5].

Зокрема, Університет музики та театру імені Фелікса Мендельсона Бартольді (Лейпциг) [10] пропонує для студентів музичну, співацьку (півтори години «Спів» на тиждень), а також педагогічну підготовку, що складається з мистецько-практичного, музично-теоретичного, музично-педагогічного блоку. У процесі підготовки до музично-педагогічної діяльності майбутні учителі вивчають, зокрема, такі навчальні дисципліни, як читання партитур, спів, хор, джазовий хор, класичний камерний ансамбль теорія музики, розвиток слуху, аналіз музичних форм, музикознавство, музична педагогіка [1].

Аналіз сайту Ліонської національної консерваторії музики і танцю (Франція) [8] засвідчує, що на вокальному факультеті студенти вивчають дисципліни, пов'язані з розвитком голосу, залучаються до семінарів з питань музичної практики.

Серед основних напрямів теорії та практики музичної освіти в США Л.Горюнова [2, с. 75–76] визначає зміщення акценту з творчої діяльності, що раніше трактувалася як найкращий метод творчого розвитку, на дослідження музичного сприймання. Музика як обов'язковий предмет вивчається учнями з восьмого класу двічі на тиждень по сорок п'ять хвилин.

Кожний вищий мистецький навчальний заклад характеризується власною освітньою програмою й індивідуально-груповим підходом. Навчання співу базується на реалізації вокальних принципів італійського *bel canto* та використанні різностильового і різножанрового репертуару.

Деякі особливості методичної підготовки майбутніх учителів музики у США розглянемо на основі аналізу навчального плану бакалавра музики-вокаліста (Bachelor of Music-Voice) консерваторії Сан-Франциско (San Francisco Conservatory of Music) [9]. Студенти опановують такі курси, як початкова діяльність співака, вокальна фонетика, вокальне виконання; оперна манера співу.

Н.Овчаренко [4], дослідивши особливості підготовки майбутніх учителів музики до вокально-педагогічної діяльності у США, зазначає, що вокальна психологія і педагогіка відносяться до дисциплін за вибором студента, а опануванню мистецтва співу характерне поступове ускладнення. Наприкінці першого року навчання студент повинен виконати дві італійські пісні або старовинні арії XVII-XVIII століття, три твори англійською мовою, чотири твори за вибором. Протягом другого року навчання вивчають чотири твори композиторів Генделя, Вівальді, Гайдна, Моцарта, Бетховена, Беліні, Доніцеті, Мендельсона, Росіні, Шуберта, Шумана; дві пісні англійських композиторів Персела, Арне; одна пісня Бетховена, Мендельсона, Шуберта, Шумана і арія з ораторії чи опери композиторів Баха, Гайдна, Моцарта, Вівальді; два твори за вибором студента. За третій рік навчання студент